

Ідеї в основі показників субіндексу
«Прозорість і антикорупційні політики
закладів освіти»

Коментар до п. 11.5-11.6 звіту
«Корупційні ризики у системі медичної освіти України»

Євген Ніколаєв
15.01.2020 р.

Вихідні ідеї при доборі показників, на основі яких обчислюється субіндекс

«Прозорість і антикорупційні політики закладів освіти»

- Об'єкт дослідження — 17 закладів вищої освіти МОЗ (далі — «університети»)
- Досліджуються тільки документи щодо антикорупційної політики університетів, що доступні на офіційних сайтах закладів освіти станом на вересень 2019 р.
(критерій «Прозорість», полегшення виконання дослідження)
- Показники субіндексу підібрані так, щоб жоден медичний університет станом на 2019 р. не мав максимально можливого результату за ними. Це дозволяє:
 - кожному університетові бачити прогалини і напрями вдосконалення власної антикорупційної політики
 - використати методiku обчислення субіндексу в наступні роки й отримати зіставні дані щодо прозорості антикорупційної політики в динаміці
- Від документів, що визначають антикорупційну політику, до реальних заходів зі зменшення проявів корупції — довгий шлях: **дорогу підкорює той, хто нею йде**

Показники субіндексу: виконання вимоги закону «Про вищу освіту»

Університет зобов'язаний розмістити на своєму офіційному сайті певні документи

Наявність на сайті університету документів:

1. Статут ЗВО
2. Кошторис ЗВО на поточний рік
3. Звіт про надходження і використання коштів за поточний рік
4. Інформація щодо проведення тендерних процедур
5. Штатний розпис на поточний рік

Результат дослідження:

- серед перелічених документів тільки статут розміщений на сайтах усіх університетів
- за показником № 4 університетові недостатньо обмежитися посиланням на сервіс «Прозорро»

Показники субіндексу: колективний договір

Документ встановлює ключові параметри системи оплати праці співробітників

Показники:

1. Наявність тексту ухваленого колективного договору на офіційному сайті
2. Колективний договір чинний станом на поточний рік
3. Документ розміщений на сайті включно із усіма додатками до нього

Результат дослідження:

- політика преміювання працівників зазвичай не ґрунтується на прозорих показниках результатів діяльності
- окремі заклади розмістили на сайті тільки **проект** колективного договору

Показники субіндексу: документи з антикорупційної політики (частина 1)

Показники:

1. Антикорупційна програма наявна на офіційному сайті закладу
2. Останні зміни до антикорупційної програми закладу ухвалено не більш ніж два роки тому (показник також свідчить про відповідність програми чинному законодавству)
3. До складу комісії з питань запобігання і виявлення корупції закладу включено студентів/інтернів (показник також свідчить про оприлюднення складу такої комісії)
4. Звіт з оцінки корупційних ризиків наявний на офіційному сайті закладу

Результат дослідження:

- більшість звітів ідентифікують такі корупційні ризики, як недостатнє знання антикорупційного законодавства, тендерні закупівлі, неналежне оформлення документів з антикорупційної політики, невчасне подання декларації про доходи
- не визначаються і не моніторяться специфічні для **медичного університету** корупційні ризики

Показники субіндексу: документи з антикорупційної політики (частина 2)

Показники:

5. Найвищий ступінь імовірності/пріоритетності корупційного ризику, ідентифікований у звіті з оцінки корупційних ризиків: низький (0 балів), середній (0,5 бала) або високий (1 бал)

Результат дослідження:

- у звітах лише 6 університетів ідентифіковано ризики із середнім та/або високим ступенем ймовірності настання
- показник виявляє популярний підхід «видавати бажане за дійсне»: «У нас немає суттєвих корупційних ризиків»

Показники субіндексу: документи з антикорупційної політики (частина 3)

Показники:

6. У звіті з оцінки корупційних ризиків ідентифіковано ризики з переліку:
 - Виникнення конфлікту інтересів
 - Необ'єктивне оцінювання на іспиті
 - Ризик, пов'язаний з поселенням у гуртожиток
 - Ризик, пов'язаний зі вступом на навчання без ЗНО
 - Ризик, пов'язаний з призначенням на викладацькі та адміністративні посади
 - Ризик, пов'язаний з впливом фармацевтичних компаній на зміст освітніх програм та/або досліджень
 - Будь-який корупційний ризик, специфічний для: а) студентів-іноземців, б) аспірантів, докторантів, здобувачів наукового ступеня, в) інтернів, г) учасників заходів із підвищення кваліфікації лікарів
 - Будь-який зовнішній корупційний ризик

Показники субіндексу: документи з антикорупційної політики (частина 4)

Показники:

6. У звіті з оцінки корупційних ризиків ідентифіковано ризики з переліку:
 - Виникнення конфлікту інтересів — ризик ідентифікують, та чи розуміють?

Ці ризики не ідентифіковано у жодному з досліджених документів:

- Ризик, пов'язаний з впливом фармацевтичних компаній на зміст освітніх програм та/або досліджень
- Будь-який корупційний ризик, специфічний для: а) студентів-іноземців, б) аспірантів, докторантів, здобувачів наукового ступеня, в) інтернів, г) учасників заходів із підвищення кваліфікації лікарів
- Будь-який зовнішній корупційний ризик

Показники субіндексу: документи з антикорупційної політики (частина 5)

Показники:

7. Актуальний план заходів щодо запобігання і виявлення корупції наявний на сайті
8. План заходів щодо запобігання і виявлення корупції містить **кількісні** показники
9. План заходів щодо запобігання і виявлення корупції передбачає проведення опитування здобувачів освіти і співробітників щодо корупційних ризиків
10. Було проведено зовнішній антикорупційний аудит університету

Результат дослідження:

- якість плану заходів із запобігання корупції потребує поліпшення: жоден доступний план не містить кількісних критеріїв виконання; лише 6 університетів декларують проведення нерегулярних опитувань
- зовнішній антикорупційний аудит не проводився у жодному з досліджених університетів

Результат за цим субіндексом для 17 ЗВО МОЗ у 2019 р.:

43,4%

від максимально можливого бала